Izhaja vsaki torek, četrtek in soboto in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom za vse leto 8 gl. — k. za pol leta . . 4 „ — „ za četrt leta . 2 „ 20 „

Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta 5 „ — „
za četrt leta 2 „ 60 „

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznanila:
Za navadno dvestopno vrsto se plačuje
6 kr., če se natisne 1krat,
5 kr. če se tiska 2krat
4 kr. če se tiska 3krat,
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačat kolek (štempelj) za 30 k.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Št. 131. V Mariboru 9. novembra 1869. Tečaj II.

Iz Bistrice, 2. nov. [Izv. dop.] Slovenci iz Slovenske Bistrice in okolice kličejo gromovito: Slava gg. gor. posl. dr. Tonkliju in dr. Žigon-u. Kdor ni za zedinjenje vseh Slovencev, hoče duševno umoriti slovenski narod. Ako Vaji niso podpirali vsi gor. slovenski poslanci, pa na Vajini strani stoji vse gor. slovensko ljudstvo, ki je v dveh ogromnih taborih izreklo: Slovenci, zedinimo se! Na Vajini strani stojijo vsi zvesti sinovi matere Slave!

Pri Sv. Križu na Goriškem 7. nov. [Izv. dop.]

Veliko jih je izvoljenih, pa le dva možko zastopata želje in zahteve svojih volilcev. Slava zatorej našima preljubljenima poslancema Dr. Tonkliju in Dr. Žigonu, ki sta se v deželnem zboru v krepki interpelaciji oglasila za zedinjeno Slovenijo, ktero želimo, ktero zahtevamo vsi slovenski rodoljubi. Gromovit: Živijo! našima vrlima zastopnikoma in: na zdravje!

Filip Terpin, župan. Franc Mrevle, učitelj. Anton Novak, starešina. Anton Lagarn, podžupan. Janez Frost, starešina. Andrej Sever, starešina. Andrej Zgonik, podžupan. Jože Batič. Franc Schön. Anton Kerpan, posestnik. Jože Batič, starešina. Anton Battig, starešina. Franc Inamo, posestnik.

V Rihenbergu na Goriškem, 7. nov. [Izv. dop.]

„Čuditi se je, da sta le dva slovenska poslanca stavila interpelacijo za našo toliko zaželeno zedinjeno Slovenijo. Mi mislimo, da mora vsak Slovenec za Slovenijo delati na vse kriplje, ali 8 poslancev nima srca do nas. Žalostno je to, ali časi se morajo obrniti, in ne bomo pozabili naših zares slovenskih poslancev. Živela tedaj oba dr. Tonkli in dr. Žigon, živela Slovenija!“

Andrej Robič, župan. Jože Pavlica, Janez Kerševan, Jože Kodrič, podžupani. Anton Vidmar, Franc Žerjal, Franc Žigon, Ivan Licen, Anton Kodrič, Franc Colja, Jože Čibron, Janez Vidmar, Janez Pečenko, Franc Fabian, Aloizi pl. Progl, Janez Pečenko, Franc Licen, starešine.

Naše stališče.

Iz zadnjega lista smo še dolžni ostali razjasniti svoje politično stališče gledé ljubljanskih resolucij. Težavno je pisati o stvari, ki je že s početka imela toliko nesreče, ki pa zdaj obeta, da bo odprla celo novo knjigo slovenski „cronique scandaleuse.“ Če se vendar neprijetnega dela lotevamo, lotevamo se ga zato, ker bi radi na obe strani pogasili sovražni ogenj, ki žuga posvetljevati podobe in dogodke, ki najbolje za vselej tajne ostanejo slovenskemu **narodu.** Ako morebiti s svojim početjem na nobeno plat ne ustrežemo, ne iščite krivde pri nas, ampak pri stvari sami!

Glavno sodbo o resolucijah ljubljanskih je storilo javno mnenje avstrijsko, nam torej te sodbe ni treba še le delati. Avstrijski časniki brez izjeme so resoluciji registrirali, a molčali o njima kakor grob, dokler niso videli nekoliko za kulise. Če pomislimo, koliko črnila se popiše za vsako slovensko malost, če pomislimo, koliko se je pisarilo o naših taborih, če se hočemo spominjati, da je imelo celo Janjče v vsakem dunajskem po dva, v českih časopisih vsaj po en uvoden članek poleg neštetih dopisov, moramo reči, da je bilo molčanje o resoluciji sodba, kakor si ne moremo huje misliti. Res razni dogodjaji nase obračajo javno pozornost, a slovensko vprašanje v sedanjih časih, ko se politična vaga zamaje pod vsakim prahom, vendar ni tako malostno, da bi ga mogel svet brevi manu v nemar pustiti. Ljubljanski resoluciji, kakor ste bili osnovani, zdeli ste se vladajoči stranki nenevarni, opozicija pak jima ni vedela odkazati prostora v svojem programu. Če českí časniki tudi zdaj še štejejo Slovence k opoziciji, pripisovati je to nekoliko starim simpatijam, nekoliko taborom, nekoliko onim glasovom, ki so pred začetkom deželnih zborov pripovedovali o opozicijonalni slovenski akciji, nekoliko štirski interpelaciji, kakor sploh nikjer ni pozabiti, da českí politikarji delajo velik razloček med slov. narodom in njegovimi, zlasti državnimi poslanci. Ko bi šlo v tej zadevi kaj zaslug ljubljanskima resolucijama, šla bi pa gotovo le dr. Zarnikovi, ki je naravnost tirjala zedinjeno Slovenijo, med tem ko je mislila večina le „fino diplomatično vladi pokazati, kam pes taco moli.“ Zatorej in kjer je brez ovinkov izrazovala ljudske glasne tirjatve, gre brez vsake dvombe sijajna prednost dr. Zarnikovi resoluciji. Da je Zarnikova resolucija „ustavna“, to je istina, ali to jej smejo najmanj očitati ljubljanski slov. poslanci, ki se niso nikjer povzdignili nad decembersko ustavo. Da že za naprej odvrnemo mogoči ugovor, da želé Ljubljančanje decembersko ustavo nekako spremeniti, naj opomnimo, da to isto hoté vsi ustavoljubneži od Beusta do zadnjega Tagespost- in Tagblattlarja. Med Ljubljančani je zopet edini Zarnik, ki se je oglasil vsaj nekoliko proti državnemu zboru. Da on vse svoje misli ni dognal do zadnje konsekvencije, to je res, a drugi še toliko niso storili in Zarnik je mlad mož, ki si bo zadnjo lekcijo svojih tovarišev zapomnil, pa tudi ne pozabil prigovora: „kdor ob javni cesti zida, ne more se izogniti kritiki memogredočih.“

Molčaje so torej prijatelji in neprijatelji obsodili namerani državopravni čin slovenski, dokler o njem druzega ni bilo znano, kakor suhi tekst resolucij. In ko je prišel nesrečni komentar v zadnjih „Novicah“, z veseljem, s peklenskim veseljem in zasmehovanjem so se nasprotniki poprijeli komentara, o resolujiji pa so vedno tako pomenljivo molčali. Kdor ne veruje, naj se sam prepriča v ljubljanskih, graških in dunajskih listih, kako hitro so se poprijeli nasprotniki argumentacije, da dež. zbori niso kompetentni sklepati o zedinjeni Sloveniji. „S tem razjasnilom (komentarom v „Nov.“) smo se menda resolucije za vselej znebili,“ piše „N. fr. Pr.“ in na drugem mestu: „Po teh razjasnilih je videti, da so se Slovenci zopet vrnili na podlago historičnega prava, in preklicali tirjatev, ktero so na taborih kot neobhodno potrebno razglašali. Iz te manifestacije se na novo kaže brezmišljenost (planlosigkeit) in omahljivost (unschlüssigkeit), ki je bila vedno lastnost slovenske politike.“ Takih izrekov bi lahko še več naštevali, ko bi nam že ti ne zadostili v dokaz, da dež. zbor kranjski in njegov komentator ni hodil prave slovenske poti. Mi bi teh glasov ne naštevali, ko bi v politiki nasprotnik ne bil najbolji barometer: njegovo veselje in korist, naša žalost in škoda! Tujemu sovražniku se je pridružil domači in zadnja „Domovina“ pošteno Zarnikovo ime že kot psovalko v obraz meče odličnima rodoljuboma dr. Tonkliju in Žigonu! Naj zreli ljubljanski politikarji s tega spreví dijo, da se tudi njim često kaj človeškega primeri.

Pri takih okoliščinah je truda vredno ogledati si razloge, vsled kterih je kranjska večina prezrla narodne želje in se pod pete vrgla nasprotnikom — da molčimo o vladi. „Deželni zbor ni kompetenten!“ — se pravi. Kompetencija naših zborov je čudna stvar in predmet vednih parlamentarnih prepirov. Kompetencija nikakor ni tako strogo določena, da bi mogel kteri zbor reči: to smem, tega ne smem! Skušnja večidel kaže, da zbor le o oni stvari ni kompetenten, o kteri noče biti. Sicer pa je to stvar naš vrli poslanec Herman v svojem govoru 11. oktobra najbolje dognal rekoč: „Mi smo dnes kralj estvo Slovenijo postavili na dnevni red.“ Ljudska volja in želja je kompetencija sama na sebi, ko bi tudi nikjer ne bila postavno zapisana: Postavimo Slovenijo na dnevni red parlamentarni — in prepir o kompetenciji naj bo končan za vselej.

„Zedinjena Slovenija je proti ustavi“ — glasi se drugi ugovor. Kdo Vam je to povedal? Če se hočete držati tudi le mrtvih črk in onih pravic, kolikor se vam jih policijsko odkaže, vendar proti Vam govori devet predsodeb (prejudicij).

Na devetih taborih se je sklepalo o zedinjenji Slovenije, sklepalo z vladnim dovoljenjem in pod vladnim nadzorom, ki bi gotovo taborovanja ne bila dovolila, ko bi se jej bili naznanili protiustavni programi. Po teh predsodbah zedinjena Slovenija ni niti proti deželni niti proti državni ustavi, niti proti kteri drugi postavi! Pa ko bi tudi bila, to je ravno pomen ustavnosti, da se morajo na njeni podlagi ljudske pravice širiti in raztezati, a ne samo kontrolirati, da bi ljudstvo nikakor več ne dobilo, kakor je že kje v kaki šarteki zapisano!

To slednje pa nam za zdaj velja samo o deželni ustavi. O državni ustavi se je v naših zborih spregovorila samo ena beseda vredna pravega federalista in to besedo je govoril zopet g. Herman v že navedeni seji rekoč: „Mi Slovenci ne moremo nič zato, da v državi vse navskriž visi; iz sedanjih homatij pelje samo ena pot, namreč ustava se mora še enkrat sistirati, potem pa se moramo vrniti **k smislu** oktoberske diplome.“

Dokler ne bo vsak korak, vsaka misel in beseda vseh naših poslancev navdahnena s to mislijo, toliko časa sami sebe in druge slepé, ako se federaliste imenuje. Decembralist in federalist drug druzega izključujeta in gosp. Svetcu, ki nam je obljubil enkrat en cekin za federalističen program, kteremu se ne bo ves svet smejal, hočemo vrniti njegov obljubljeni cekin dvakrat nazaj, če more na podlagi decembralizma napraviti federalističen program, kterega se bo še kdo drug poprijel, kakor on sam in tisti, kterim je vodja.

Ugovor zarad Čehov, Poljakov in Tirolcev si moramo prihraniti za eden prihodnjih listov.

Govor poslanca Hermana

o direktnih volitvah v 14. seji 11. oktobra.

Razen enega glasa je ustavni odbor ene misli gledé direktnih volitev. Ta edini glas, glas vpijočega v puščavi je bil moj, in denes se hočem zopet oglasiti, da izrečem, ka načeloma nismo protivniki neposrednih volitev izmed ljudstva, toda ljudstvo bi se ne smelo deliti v razrede in le jako nizek davek bi se moral za podlago jemati. Mi mislimo, da bi v tem okvirji vsi ljudski oddelki, posestvo, razumništvo in vsi stanovi imeli prostora in veljave dovolj. Denarju pak in tako imenovani viši meščanski inteligaciji ne moremo priznavati nobenih privilegij. Kar je ustavni odbor v tem obziru meščanom dovolil predpravic pred kmečkim ljudstvom, škoduje demokratično in konstitucionalno načelo na korist svojbini, ki bi si s tem rada ohranila svojo nadvlado, in ktera pušča demokratizem le toliko časa veljati, dokler more ona gospodovati. Demokratizem te svojbine je le izvor onega lažnjivega liberalizma, ki povsod in pogosto tudi z nenravnimi pripomočki stvarja nenaravne večine in umetne manjšine, ki ne trpi nobenega značaja, ki podpira in častí izdajavce pravice

in nravnosti, in kteremu se imamo zahvaliti za siromašnost, ki nas tare, in za nezadovoljnost ljudstva.

Vsega tega pomanjkanje neposrednih volitev ni zadolžilo. Jaz vem, da ima v mestih, zlasti v glavnih mestih mnogo prave omike in nravnih značajev, a taki značaji se izrejajo tudi med ljudstvom po deželi in morebiti še bolji. Ali jaz ravno tako vem, da se ravno v teh mestih šopiri površna, puhla omika brez nravne podlage, brez višega mišljenja, ktera ne pozna niti razmer niti skupaj zgromadenih más, ktera brez samostojne sodbe v roke pada nerazumljenim frazam, slabemu časnikarstvu in nekterim rogoviležem. Ta družba potem prekriči in prevpije žlahtnejše in blažje, ki so vedno v manjšini. Poštenejše je ljudstvo po deželi, ki se svoje zemlje drži, ono je podlaga državi, ono vse vzdržuje in redi, in tem bolje sodi, čem manj ga je okužilo sleparsko časopisje in lažnjiva omika; poštenejše je kmečko ljudstvo, ktero nekteri zdaj kot samosvestno hvalijo, potem pa zopet kot neumno razupijajo, to po tem, kakor ljudstvo s temi nekterimi v en rog trobi ali ne. Kmet je sam na sebi konservativen in previden, celo nezaupen. Ako ga — kakor se je to godilo pri zadnji mariborski volitvi — nihče ne moti, z naravnim razumom kmet voli prave može, ki mu dobro hoté in so sposobni zastopati njegove koristi. Duhovništvo je kmečkemu ljudstvu krepka podpora. Duhovniki, ki so iz ljudstva izrastli, med ljudstvom živé in delajo, so po svojem stanju in svoji omiki pred vsem poklicani za ljudskega voditelja in svetovalca in to tudi v političnih zadevah, vsakako pa so za to bolj poklicani, kakor ta ali oni mestni veternjak. Jaz nisem še slišal, da bi bil duhovnik lagal ali vedoma komu slabo svetoval (veselost); kako pa nasprotna stranka ravna z resnico, kaka zmes nevednosti, neresnice in nedoslednosti se v tako imenovanih liberalnih časnikih ljudstvu predlaga kot politična modrost, o tem se moremo vsak dan prepričati. Kdo naj kmečkemu ljudstvu svetuje? Morebiti advokat dotičnega kraja, ali pa meščani in tržani, ki so sami le Tagespoštljarji (Tagespostmännchen), in med kterimi so morebiti še oni najbolji, ki si iz tega liberalnega nemškega kulturnega lista poiskujejo le umrle, novo došle in pa ponudbe v zakon. (Velika veselost). Ali naj to dela okrajni glavar? Vem, gospoda moja, okrajni glavar je pridobitek nove ére in vzor naših liberalcev, iz kterega so si takorekoč naredili svojega podžupnika (vicepfarrer). Okrajni glavar ne dela samo ustavozvestih volitev à la Maribor — on tudi ljudi civilno poroča (civilehelicht), on popravlja ženitvanjske in rojstne knjige, on si pete brusi po samostanih iskaje zaprtih mnihov in nun, on lovi pastirske liste in adrese na papeža, in po najnovejši postavi je postal še šolmešter (veselost). Če bo tako ustavozvesto in svobodnostno še naprej šlo, potem bo celo pridigoval in mrliče pokopaval in morebiti še otroke ustavozvesto krščeval (dolga veselost).

Bil je nekdaj čas napadov in tožeb zarad birokratičnega varuštva in vsak liberalec se je podvizaval kamenje lučati na birokracijo, kakor dandenes noben liberalec ne zamudi prilike, da ne bi si na cerkvene stroške dičil svoje glave z lavorikami. Res je prav lepo na stroške cerkve, in če se o njenem bistvu tudi nič ne vé, biti liberalnemu in dandenes to tudi ni nič nevarno, zlasti onemu, ki se ob enem sedemkrat na dan prikloni državnemu zboru in meščanskemu ministerstvu; toda čas bo zmogel in bo tudi tú pomagal. Čas, ki je ozdravil trihinsko sleparijo, bo zacelil tudi naše konkordatske bolečine in gospodje ste dobili tudi že drugo kost, ktero pridno glodate — kloštre. Potihnile pak so tožbe proti birokraciji, ki ni nikdar bolj divje rastla, kakor za liberalne dobe, potihnile so te tožbe, odkar so gospodje ustavoverneži svojo ustavo in svoje svoboščine postavili pod varstvo policije in birokracije dobro vedé, da bi se bile brez te brambe že davno po zraku razkadile.

Tudi po tej slavni zbornici se je nedavno razlegal klic po policiji, ko je g. dr. Rechbauer hotel naše volilne proteste kazenski sodniji izročiti. Že pač živimo v dobi advokatovske, doktorske in profesorske vsemogočnosti, in le slepi morejo biti, ki se v tej dobi srečne ne čutijo. (Klici k redu.) (Dalje prih.)

Istrijski zbor v Poreču.

Navestil je „Slov. Narod", da je 23. oktorbra stopil Ravnik prvikrat v istrijski laški zbor. Vdeležil se je le 4 sej, ker 30. okt. se je zborovanje dokončalo. Šolska postava je bila že obravnana, in R. ni imel priložnosti brati Lahom žalostne levite o šolskih zadevah. Povedal vam bom tedaj, kaj se je važnega v zadnjih 4 sejah godilo.

O varstvu poljedelstvu koristnih ptic, je edini Ravnik dokazal, da v Istri se jih največ pobije in to na veliko škodo poljedelstvu in gozdom, kterih imamo že tako malo. Rekel je: „Gospoda, v zadnji seji ste navdušeno branili svobodo razumnih ptic, glasovaje zoper samostane, denes imate lepo priložnost braniti svobodo sicer nerazumnih ali Istri potrebnih ptic." Vse zastonj; postava se je toliko poojstrila, da se ne bo smelo loviti z mrežo, z zanjkami in pri lokvah, kamor hodijo ptice o suši pit.

26. okt. je bil na dnevnem redu predlog za popotnega učitelja, ki bi po istrijanskih občinah v poljedelstvu podučeval. Odločilo se mu je 1600 f. letne plače, in vrh tega vožnja in prenočišče od dotičnih občin. Ravnik je v daljnem govoru razložil, da popotni učitelj Istri ne bo mnogo koristil, kajti pri nas je obdelovanje v vsakem okraju povse različno, in težko bomo dobili, učitelja, ki bi laški in slovanski dobro poznal. Bolje bi tedaj bilo, da bi se nekolibo stotin omenjenih 1600 f. odločilo tistim domačim učiteljem, ki se bodo v poljedelstvu odlikovali. Tudi ta predlog je bil zavržen. Ko se je prišlo do učiteljevih lastnosti, deželni odbor še slovanskega jezika omenil ni. Ravnik je jezno rekel: Učitelj treba da slovanski zna, in v razpisu za službo mora to stati kakor pogoj, ker v nebo vpijoča krivica bi bila, da slovanske občine plačujejo Lahom popotnega učitelja!

Tu je Ravnik zmagal z 12 proti 11 glasovom.

28. okt. je dr. Boccalari hvalil ministerstvo, kako da je liberalno, da še takega v Avstriji ni bilo in stavil predlog, da bi se nekteri postarani zakoni prenaredili, ki se s denašnjimi ne vjemajo. — Na to je poprijel besedo R. in govoril blizo tako-le: „Prav imate, da hvalisate ministerstvo da nam je liberalno. Žal mi je, da jaz tega storiti ne morem, ker naše ministerstvo kar nič ni liberalno avstrijskim Slovanom sploh, posebno pa nam istrijanskim Slovanom. §. 19 temeljnih postav imamo mi le na papirju. U Istri imamo samo eno popolno gimnazijo, in ta je laška, mi Slovani še zmerom stojimo pred vrati kakor berači. Naša mladost se mora učiti laški, Lahom je pa prostovoljno učiti se našega jezika, akoravno jim je v praktičnem življenji ne samo koristen nego tudi potreben. Uradnike imamo nesposobne. Res, da nekteri znajo prežvekati kako našo besedo, ali da bi naš jezik pismeno poznali, jih ni čez pet v vsi Istri. Pri sodniji v Rovinju je že dandenes neki bačvar (sodar) za tolmača! Gospodje! jaz, ki svoj jezik poznam bi se tresel pri sodniji, kjer včasih odvisi od ene besede čast, poštenje in kri, in ne bi hotel biti za tolmača. Prosim tedaj, naj se pristavi g. Boccalari-jevemu predlogu sledeče: „vlada naj skrbi, da bo §. 19 v Istri veljavno vpeljan," —

Na to je ces. komisar blizu tako-le govoril: Čudim se R. pritožbi. Ministerstvo je vsem enako liberalno. Nemogoče je, ako R. zahteva slovansko gimnazijo v Istri. Kam bo človek prišel s slovanskim jezikom? Kje bo našel kruh? Saj Slovani nimajo ne potrebnih knjig ne književnosti, kako se bo tedaj človek izobrazil v slovanščini? Uradniki tudi znajo za potrebo slovanski; primeri se celó, da včasih kmet uradnika že ne zastopi, dokler mu po laško besede ne raztolmači itd.

Na komisarjev govor so poslanci zadovoljno zavpili: „Bravo." R. je kratko odgovoril in dokazal s tehtno besedo, da vse, kar je g. komisar govoril je izmišljeno in gola laž. — Na to je tudi ces. komisar omolknil. Govoril je o tej zadevi še dr. Basilisco tako-le: Glasoval sem zadnjič zastran popotnega učitelja s g. R., ker je imel prav, denes pa sem njegov protivnik. Mislim, da v Istri more biti pravi mož tudi tisti, ki slovanski ne zna. Ako je v Rovinju bačvar, človek brez juridičnih naukov za tolmača, on vendar-le dobro svojo službo opravlja itd. Na to so patres patriae odločili, da R. predlog ne spada k stvari, in frknul je skozi okno, tamquam non fuisset.

O značaji, značaji! Ravno tisti poslanci, ki so bili pred par leti proti birokraciji, so denes sdruženi in skleneni ž njo!

Sicer pa R. v Poreču ne more staviti o narodnih pravicah ne predloga ne interpelacije, ker po opravilnem redu je temu potrebno 5 podpisov. R. pa ne najde v vsem zboru ni enega. Kaj nam je tedaj storiti?

1. Iščimo pravico pri vsaki priložnosti. Župani naj začnejo povsod slovenski uradovati, in videli bomo, koliko imamo sposobnih uradnikov.

2. Liburnjani, vi bote imeli novo volitev, ker g. Stepančič je po svojej nemarnosti poslanstvo zgubil. Volite si poštenega Slovana, ali pa nobenega.

3. Istrijanski Slovani, glejte da se odcepite od svojih sovražnikov in da se pridružite pravim bratom Slovencem!

Dopisi.

Od Savine, 6. nov.*) [Izv. dop.] Gledé zedinjene Slovenije, ktero v svojem listu tako stanovitno zagovarjate, in gledé načina, kako naj se Slovenija vstvarja, drznem se tudi jaz razodeti Vam svoje subjektivno mnenje, dasiravno do zdaj ni bila moja navada pisariti po časopisih. Po mojem mnenji je treba že zdaj določiti meje prihodnje kraljevine. To storiti bi bila zlasti dolžnost onih, ki stanujejo ob mejah naše širše domovine, namreč v srednji Štiriji in srednji Koroški. Natanko bi se morale popisati v mejnih okrajih: Radgoni, Cmureka itd. vse srenje, v kterih Slovenci bivajo in ktere bi torej morale priti pod Slovenijo. Mislim, da bi se ne godila nikomur krivica, ko bi se kot merilo vzelo, da Slovenci stanujejo v onih župah (farah), kjer se do zdaj še ni pokazala potreba nemški pridigovati. Meje lavantinske škofije in celjske okrožne sodnije smele bi služiti samo kot napotilo, merodajne pak bi nikakor ne smele biti.

Druga važna stvar bi bil volilni red. Po mojem prepričanji bi se moralo odstraniti zastopanje po interesih in volitve po volilnih možeh (posredne volitve). Namesto teh naj bi se gotova okrožja odločila kot volilna okrožja, tako n. p. da bi se volil na 10 tisoč glav ali duš po 1 poslanec.

Tako bi se moglo n. pr. v okrožji celjske sodnije, ktero šteje blizo 40.000 duš, napraviti četvero volilnih okrožij, namreč: Celje, Žalec, Št. Jurij, Vojnik; vranjski in šoštajnski sodnji okraj — vsak blizo po 10.000 duš — bila bi lahko vsak zase posebno volilno okrožje, itd. itd. Potem takem bi pošiljala dolénja Štirska 40, južna Koroška 10 poslancev v vkupni zbor zedinjene Slovenije, ki bi imela blizo 150 ljudskih zastopnikov. Velikega števila bi se ne bilo bati, kajti čem več zastopnikov, tem bolje za deželo in ljudstvo. Sicer pa ima Istra s 300.000 prebivalci dandenes 30 poslancev, tako da pride tam že zdaj 1 poslanec na 10.000 duš; Goriško s 200.000 prebivalci ima zdaj 22 zastopnikov, torej enega na 9 tisoč stanovnikov. Tudi zato se bo moralo skrbeti za veče število zastopnikov, ker bo slovenska grupa v primeri najmanja. Tako ima n. pr. zdaj Česka s 5 milj. prebivalci 241 zastopnikov, torej pride tam na 20.000 prebivalcev en poslanec; Ogerska pak z Erdelijo vred s 14 milj. prebivalcev šteje 446 zastopnikov, torej ima še le 30.000 prebivalcev svojega zagovornika v zboru.

Ker se sedanji okrajni zastopi niso dobro obnesli, lahko bi se odpravili in vsako volilno okrožje bi bilo lahko tudi zase srenjsko okrožje, k čemu če bi se volilno okrožje razdelilo v 2 ali 3 srenje. Mêrije ali županije, ktere je bil Napoleon I. vpeljal v kraljestvu Ilirskem in ktere v nekterih krajih še dandenes, če tudi drugače imenovane obstajajo, obsegale so po 5 tisoč duš in so se izvrstno obnesle. Potem nam ne bo treba mnogo viših oblastnij, posla bodo lahko opravljale srenje same, če se tako osnujejo,

*) Prijatelju našega naroda, ki je po letih in visoki službi vsaj toliko, kakor kteri ljubljanskih politikarjev, zdelo se je "primerno„ poslati nam tale dopis. Prinašamo ga tem raje, ker nam je dokaz, da se je jelo slov. vprašanje premišljati tudi v „treznejših" krogih. Vredn.

da bodo mogle stati na lastnih nogah. Po sedanji sistemi imamo po uradih enega delavca, pa tri nadzornike. Ta napaka bi se dala odpraviti, ko bi se ustrojile večе srenje.

Kar se tiče volilnega reda, tudi Ogerska ni zastopana po interesih (interessenvertretung), ampak ima ljudsko zastopništvo. Torej bi že z ozirom na Ogersko dobro kazalo, da bi se vsi poslanci, ki imajo posvetovati se o skupnih zadevah (zdaj v delegaciji), bili voljeni na isti podlagi, tedaj iz ljudstva samega in nerazdeljenega, a ne kakor zdaj po 3 razredih. Jaz bi tudi priporočal, da bi se, kar se je tudi na Ogerskem sklenilo, pri nas uradnikom ne dajala nikakoršna volilna pravica — dosedanje skušnje naj nam bodo v poduk!

Iz okolice Metliške, 5. nov. [Izv. dop.] Prav močno smo se obveselili, da je gosp. dr. Toman v minulem deželnem zboru kranjskem besedo sprožil zastran železnice Ljubljansko-Karlovške; kajti raznesel se je že bil glas, da bo zaspala naša železnica, ker se jej zapreke stavijo od veljavne strani. Gospod Tomanov glas nam je porok, da si on naše železnice ni še izbrisal niti iz spomina niti iz srca, in da se bo zanjo ponesel na odločilnem mestu.

Namesto železnice bomo dobili telegraf. Nenadoma namreč so se prikazali ob cesti delavci, iz vseh vetrov skupaj stepeni, ter jeli jame kopati, droge postavljati, drat na droge nategovati; pa ne vem, je li so pijane droge postavljali, je li so bili pijani tisti, ki so jih postavljali; kajti eden drog omahuje na desno, drugi na levo, ta naprej, oni nazaj. Postavljeni so nekteri drogi ljudem prav na škodo, ter sredi njive, da se jih bo težko ogibal ratar orajoč. Suhorskemu županiku, ki si s težko muko prizadeva, živo mejo odrediti si nad cesto ob znožju svojega vinograda, so na enem mestu mejo razsekali, ter drog mednjo postavili, mu kamenje iz zida drli, da so droge v zemljo ž njim pritrjevali; na enem mestu pa so drat tako nizko v trsje spustili, da ga vsako dete lahko z roko doseže. Nekemu seljaku je protil eden delavcev, da mu bo vprav pred hišna vrata postavil drog, ako mu mošta piti ne da. „Postavi mi ga vrh hiše, ako te je volja“, se odreže seljak obrnivši se od njega. Je li imajo ti ljudje, ki za vlado in v imenu vlade postavljajo telegraf, je li imajo pravico, nam škodo delati in nas terorizirati? Naši Belikranjci ogledujejo droge in drat, ter vgibujejo, kaj bo vsa ta draga reč hasnila, ker pri nas ni niti trgovcev niti drugih ljudi v obilo, da bi se jim tako močno hitelo z donašanjem in odnašanjem novic. Da nam telegraf dovaža zrnja, ki ga moramo kupovati, ali nam odvaža vino, ki bi ga radi prodali, ter zrnju ceno zniža, vinu pa jo zvikša, bi ga radostno pozdravili; ker nam pa koristi mnogo ne obeta, nas tudi preveč ne zanimiva. Na dveh mestih videl sem trnje viseti na telegrafnem dratu!

Iz Prage, 6. novem. [Izv. dop.] (Česka duhovščina.) Zdaj ko se pripravlja višja duhovščina v Rim na koncil, glasé se tudi naši niži duhovniki, ter razodevajo javno in naravnost svoje misli in stavijo po teh svoje tirjatve. 26. kimovca je bil pri Malini tabor, na kterem se je zbralo 25.000 ljudi, med temi je bilo veliko število českih duhovnikov, ki so javno tirjali, naj češki škofje na koncilu govoré in glasujejo proti novi dogmi nezmotljivosti papeževe, ker bi se taka dogma ne zlagala z mislimi českih duhovnov in českega naroda sploh; tirjala se je dalje narodna cerkev, ktero sta ustanovila slovanska apostelja sv. Ciril in Metod, in ktero je ponoviti hotel Jan Hus. Vpelja naj se tedaj češki jezik pri božji službi in na Českem naj bo češki jezik cerkevni jezik. Te tirjatve onega tabora so razglasili ustanovitelji njegovi 1 t. m. javno v „N. L.“ in 5. in 6. t. m. prinaša isti časopis članek českega duhovnika z napisom „Češki narod in hierarhija“, v kterem članku omenjene tirjatve krepko podpira, nasprotne misli pa pobija. To so glasovi jako važni in pomenljivi. S takim postopanjem ne kažejo naši duhovniki le, da se pečajo v prid in povzvišanje cerkve ter v boljše njeno razvitje, ampak da so zraven v resnici narodni in ne še le v drugi vrsti, takrat ko gre za življenje ali smrt naroda, ampak zmeraj in povsod. Naša duhovščina je smem reči v prvi vrsti česka, potem katoliška. To je veliko znamenje, ktero bo gotovo zopet dalo mnogo gradiva našim nasprotnikom. Kakov bi bil to kapital, ko bi se nemška duhovščina jela v tacem smislu gibati, kako ljubeznjivo bi se potem obnašali nemški listi proti njej. Zdaj pa, ko se slovanski duhovnik glasi, so že začeli zaničljivo pisariti, o českih reformatorjih ter jeli naši duhovščini očitati vse, kar je tu ali tam storil kakov duhovnik (morda celo nemški) pregrešnega. Mi pa upamo in pričakujemo od naših duhovnikov, da ostanejo vedno pri svojem prepričanji, in da se bodo vedno krepko poganjali za pravice našega naroda in katoliške vere.

Politični razgled.

Dunajski mestni zbor hoče baje doseči, da se Dunaj loči iz zveze Spodnje Avstrije tako, da bode neposrednje državno mesto (reichsunmittelbar), torej imel poseben deželen zbor itd To se ve, da se kot razlog navajajo različni interesi dunajskega mesta in druge spodnje Avstrije. Mi smo radovedni, kaj bodo tej „protiustavni“ želji rekli oni ustavovesti možje, kteri nasproti enaki želji štajerskih, goriških itd. Slovencev, ki se tudi hote zarad različnih interesov ločiti iz zdanjih zvez, kažejo zgodovinsko pravo in ustavno vez, kot neprodrljiv jez.

O notranji avstrijski (ali cislajtanski) politiki piše znani nemški časnikar Warrens v svojem tedniku: „Kar je imel izredni državni zbor storiti, bode morala zdaj pač krona zvršiti. Avstrija dejanske ustave nima, temuč ustave išče. Okroiranja od zgoraj, ali zapovedi tiste stranke, ki ima zdaj oblast v rokah, ne morejo deželi dati stalne ustave. Poslušati se mora vse tiste, ki imajo govoriti pravico, in se mora v porazumljenji ž njimi taka ustava osnovati, ki bode branila pravice vsem . . . Zdanja vlada ni za tako delo.“

Ker se skoro vsi evropski časopisi pečajo z vstajo v Boki kotorski, mora nas Slovane veseliti, da se čedalje bolj zvedajo pravi vzroki, zakaj so dalmatinski Slovani zgrabili za orožje. Judovski nemški pisači so sicer mnogo vzrokov iznašli v svoji bujni fantaziji, vendar drugi pošteneji opazovalci vidijo in vedó, da je nesrečnega boja in nepotrebne krvi samo vlada kriva in njeni uradniki, kteri so bili Dalmatincem tuji, in sovražni njih narodnemu bitju. Videli so že strašno rusko in jugoslovansko agitacijo, pa dokaza najmanjega nimajo. „Zatočnik“ tu dobro pravi: „Nečemo tajiti, da je res med slovanskimi narodi politična agitacija, ali baš taka, samo nesrečniša, kakor je med vsemi narodi v Evropi povsod, kjer niso narodi otôpljeni, in hvali se sicer ravno oni narod za kulturen in razvit, kjer je agitacija živa.“ Cesarske vojske je zdaj baje na bojišči že nad 30.000 mož. To je ravno toliko kolikor ima Boka kotorska vseh prebivalcev. Že številke kažejo, kako hrabro se uporniki vstavljajo. Če je uradnim naznanilom verjeti, vzela je cesarska vojska več vasi v južnem kraji Boke kotorske in požgala Poborje, Majno in Sisič. Popa Radovanoviča, enega vodnikov ustajnikov, so vjeli. Tri vstajnike iz Rizanja so vojaki obesili. Občina Župa, ki ima 22 vasi pod seboj, je večidel v rokah vojske. Vendar se uporniki v hribih in severu Boke niso še udali. V boji 3. nov. v Župi so baje uporniki izgubili 80 mrtvih in 136 ranjenih. Med mrtvimi se je našlo več žensk, ki so se v moški obleki boja vdeležile. Tudi cesarska vojska ima dosti mrtvih in ranjenih.

Videti je, da se nekaj jako odločnega godi v gališkem zboru. Izmed devetih v državni zbor voljenih poljskih poslancev jih sedem poslanstva **ni** sprejelo. Smolka, ter ž njim 8 Poljakov in skoro vsi Rusini niso volili. Volitev je bila torej odložena. Med tem časom si bode vlada pač prizadevala uporne poslance pregovarjati, naj poslanstvo prevzemó. Počakati nam je torej, kako se stvar zasukne. Morda bodo Poljaki v državni zbor volili, pa ne šli, vsaj nekteri voljenih ne. Deželni maršal se boji, da ne bi bil zbor — razpuščen.

Italijanski kralj pravijo, da se snide gotovo z avstrijskim cesarjem, ko bo le-ta potoval od sueškega kanala, v mestu Brindisi.

Na Španjskem je republikanski upor povsod zadušen, ali vsaj pojenjal. — Za kandidaturo vojvoda iz Genuve je pridobila vlada že 150 glasov med kortesi.

Iz Carigrada se vladnim listom piše, kako strašno veliki prijatelji Avstrije so Turki. Grofu Beustu so Turki baje strašno brezdno pokazali, ki ga delajo skrivaj Grki in Jugoslovanje. Zato je, kakor piše „N. fr. Pr.“, grof Beust pohitel s Turki zvezo storiti, kako bode Avstrija Turčiji in Turčija Avstriji pomagala, kader se Jugoslovanje sploh vzdignejo. — Novo Prešo pri tem popada — ruski strah.

Razne stvari.

* (Prošnje za zedinjeno Slovenijo). Slovenske občine: trg Središče, Trnovec, Žeravec in Žerovinci, vsi v ormuškem okraji so poslale tudi prošnje do dež. zbora zarad zedinjenja vseh Slovencev. Prošnje pa se niso mogle oddati, ker so prepozno došle. Oddale se bodo v prihoduji sesiji, ki bo neki že meseca marca in aprila prihodnjega leta.

* (Dramatično društvo) v Ljubljani bode 21. t. m. napravilo drugo predstavo v deželnem gledališči. Igrala se bode znana vesela igra „Županova Micika“ in nova opereta „Serežani“, ktere libreto je ravno natisnen pri Egru po g. Levstikovi izvrstni prestavi.

* (Od Litije) se nam piše o nekem čudnem notarji, ki se še po starem neumnem kopitu lomi in domačim možem zabavlja. Tako je ta mož baje rekel: „da mu med takimi prekleto neumnimi ljudmi in farškimi orodji ni več živeti; če bo še eno leto med tem neumnim slovenskim ljudstvom živel, ga smejo zvezati in v Savo vleči.“ Pa — pravi naš dopisnik — že bo kmalu pol leta, kar je ta notar to kmetom iz primskovške fare pripovedoval, pa še zdaj ni videti, da bi se od nas odpravljal. V Savo ga ne bo sicer nihče vlekel, škoda bi bilo truditi se. Če hoče sam iti, se bomo smijali.“ — Gosp. okrajni glavar Auersperg tako zelo na Slovence pazi, naj gleda tudi na nemškutarske ščuvaje.

* (Zaupnico posl. Hermanu) je poslalo katoliško-konservativno društvo v Gradci „za veliki moški pogum, s kterim je v štaj. deželnem zboru branil cerkev in pravo Avstrije.“

* (Pri čitalnični besedi v Skopnem na Krasu) 31. okt se je posebno odlikoval čitalnični vodja, g. Josip Živec z jako popularnim govorom o kmetijstvu. Tudi šaloigra „župan“ se je prav dobro vršila in se nam je pohvalno imenoval posebno g. M. — Naprej!

* (Poduk.) Zaprti lastnik českega lista „Svoboda“ g. J. Barák in bivši tudi zaprti vrednik „Nar. Listov“ sta bila pretekli teden poklicana v Pragi k tako imenovani „konferenciji“, kjer ju je državni pravnik g. dr. Hlaváček v nazočnosti duhovnika in oskrbnika ječ poučeval, naj si vzameta nesledke političnih njunih grehov k srci, ter naj se za daljo poboljšata. — Ni dvomiti, da se bota tako lepo podučena gospoda vedela za prihodnje ravnati.

* (Vrednik „Zg. Danice“) g. Luka Jeran naznanja v poslednjem svojem listu, da je pustil duhovno pastirstvo, da bi mogel z večim pridom „Danico“ vravnavati. — To je menda v zvezi z ondanjšnjim sklepom nekterih duhovnikov, naj se „Dan.“ poveča. Mi bi jej želeli, da bi v narodnih zadevah več in z večim pogumom delala, ter v narodnem obziru koristila, posebno ker vemo, da ima več bralcev med prostimi slovenskimi ljudmi.

Odprto pismo.

V Solkanu blizo Gorice, 5. novembra.

Zborovanje goriškega deželnega zbora je končano. V njem se je marsikaj govorilo in sklenilo. A marsikaj, kar so nekteri tako željno pričakovali, se še z besedico ni omenilo.

Podpisani je bil namreč nekaj dni pred začetkom deželnega zbora pri deželnem poslancu g. Andr. Marušič-u in ga prosil, naj bi blagovolil prevzeti interpelacijo na vladnega komisarja v zadevi, ktero od besede iz letošnjega 25. lista „Domovini“ posnamem:

„Že 15. januarja t. l. je vložilo sedem županov iz Goriških gor pri svojem c. k. okrajnem glavarstvu pritožbo zarad previsoke cestnine, ki jo tirja mitnica na koroški cesti med Gorico in Solkanom. To pritožbo je poslalo okrajno glavarstvo koj, kakor je samo zagotovilo, s pridjanim sporočilom c. k. finančnemu vodstvu (direkciji) v Trst, kot pristojnemu uradu, v rešitev.

Pretekli so bili od omenjenega dne celi 4 mesci in župani niso nikake rešitve njih pritožbe dobili. V obrambo in prid svojih občinarjev so se primorani videli vložiti 15. aprila t. l. pri visok. c. k. finanč. ministerstvu prošnjo, naj bi blagovolilo rešitev omenjene pritožbe pospešiti“.

Rešitev te pritožbe se še vedno pričakuje.

Poslanec g. Marušič, kakor se je videlo, je z veseljem to naglo prevzel in prav možato podpisanemu obljubil in zagotovil o tem interpelacijo napraviti, opomnivši celo, da ga kot poslanca kmečkih občin goriškega okraja dolžnost veže to storiti.

Ker je bilo že več sej preteklo, a gosp. poslanec Marušič omenjene interpelacije šo ni bil sprošil, podal se je podpisani v novič k njemu pozvedat, kaj in kako.

Ko podpisani g. Marušiča vpraša, kako je to, da ni še interpeliral, zgovarja se, da razni opravki do zdaj mu niso tega pripustili (res tehten izgovor za tako interpelacijo!!); obljubi in zagotovi pa zopet, da hoče brezdrugače v eni prihodnjih sej omenjeno interpelacijo staviti ter da naj se potolažim, da saj ni še zakasneno.

Seje deželnega zbora so sklenene, željno pričakovana interpelacija pa je zaostala. Občanje morajo dan za dnevom previsoko mitnico plačevati, brez da bi si zamogli pomagati.

Kakošen mož je gospod deželni poslanec Marušič, naj tedaj vsak sam sodi. —

S tem, ko to priobčujem, opravičujem se zgoraj omenjenim županom, ki so me za načelnika v rečeni zadevi zvolili, ter jim pokažem, da sem vse, kar je bilo v moji moči storil, da bi se do pravične tirjatve dospelo.

Priobčujem še več, da bi bilo dobro ko bi vsi volilci ob času volitev pazili, da si volijo može, ki imajo srčnost in so popolnoma stalni, kjer gre za občno korist.

Naj blagovoli gosp. vrednik „Slov. Naroda“ vrhstoječe vrste ponatisniti in priobčiti z natisnenim podpisom.

Martin Doljak, župan.

Poslano.

Gospodom Cernet-tu, Marušič-u, Winkler-ju, Rosman-u, Polaj-u, Pagliaruzzi-ju, Goriup-u, Abram-u, deželnim poslancem goriškim:

Naši očetje in bratje so se zbrali na poklic svojih županov in drugih veljavnih mož v dva taborja in slovesno prisegli prisego, da so in da hočejo biti Slovenci; iz tisoč in tisoč navdušenih prs odmeval je glas: Živela zedinjena Slovenija!

Žalibog je bilo že pred tabori začelo in ni po njih nehalo nasprotno delovanje: ustanovil se je bil vladen slovenski list, napravljali so se slavoloki vladnim ljudem, kakor n. pr. neumrlemu Slovenofagu Bach-u, udušil se je pri porodu tabor na Tominskem, vpeljal pri deželnem šolskem nadzorništvu nemški kot uradni jezik, s kratka, vse se je priporočalo, kar je prišlo od vlade in delalo se je, da se omami narodno naše duhovstvo, vzame našemu ljudstvu najdražje blago, blago samostalnega delovanja.

Italijanom nasproti so se dali rabiti nekteri, ki so imeli prej glas med narodom, kot varovanci visoke vlade in so postali, narodu v škodo, orodje, na ktero mora z nevoljo gledati kolikor vsak Slovan, toliko vsak zaveden narod.

Že sad tega zori.

Med ljudstvom začenja širiti se mlačnost v javnih zadevah, samostalnost mu je skoraj spodkopana in prišlo je do tega, da ste brez strahu pred narodom v javni seji stopili za vlado, proti zastopanim, da ste izpostavili same sebe zasmehu občinstva, narod zasmehu nasprotnikov.

Narod Vas bo gotovo sodil, mi Vas milovaje obsojujemo in Vam več ne zaupamo.

Poslanska dostojnost tirja od Vas, da ne ostanete več v nasprotji z ljudstvom, katerega zastopati Vam je bila častna dolžnost in da položite torej svoje mandate v roke volilcev; ne mislite, da ste v deželi edine duševne moči. Mnogo mož je, ki so trdnih načel, stalnih značajev dovolj, da Vas nadomestijo, da koristijo narodu in domovini ne jemaje obzira na osebnosti, lastne interese, ampak na svojo zastopniško dolžnost.

V Gradcu 4. novem. 1869.

(Podpisanih 85 slov. studentov graških viših šol. Podpisi pri vredništvu „Slov. Nar.“)

Dunajska borza od 15. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovcih 59 fl. 20 kr.	Kreditne akcije 253 fl. 75 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. —fl.—	London 122 fl. 20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 68 fl. 75 kr.	Srebro 122 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 93 fl. — kr.	Cekini 5 fl. 83 kr.
Akcije narod. banke 702 fl. — kr.	

Št. 18.

Razpisani službi.

Mestno šolsko svetovalstvo v Mariboru je v svoji seji 31. okt. sklenilo, da se na mestni dekliški šoli in na šoli v graškem predmestji razpišite službi za dva učitelja-suplenta in sicer na prvi z letno plačo 400 f. in na drugi z letno plačo 250 f. ter prostim stanovanjem. Službi se bodete za zdaj oddali začasno (provizorično).

Prosilci naj svoje prošnje s postavnimi spričevali vred, posebno z dokazom potrebne učiteljske sposobnosti najkasneje do 25. novembra t. l. izročé pri mestnem šolskem svetovalstvu v Mariboru.

V Mariboru 4. dan novem. meseca 1869.

Župan kot predsednik mestnega šolskega svetovalca:

Bancalari, m/p.

Lepo ukoreninjene

trsne sadeže (Wurzelreben)

oddam iz lastne trsnice (*Rebenschule*):

1. **Vranek** ali črnina (blaue Zimmttraube) 7000
2. **Erjavina** (muskirter rother Portugieser) 3000
3. **Traminec** (rother Traminer) 5000

1000 po 12 gol., dobro v mah in slamo zaviti, na železniško postajo „Pragerhof“ postavljeni;

4. **Malnik** ali pošipon (weiser Mosler) 7000

1000 po 10 gold.

Dr. J. Vošnjak *v Slov. Bistrici, via. „Pragerhof“.*

Zadnje manufakturno blago,

kar ga še imamo, namreč:

blago za obleke, barhenti, zimske rute, suknina, jopiči in plašči,

razprodaja se za vsako ceno v

prodajalnici dunajskega blaga,

SCHNEIDER & BETTELHEIM,

gosposke ulice št. 113 v Mariboru.

Najbolje, pa najceneje blago!

Zaloga dunajskih oblačil za moške in ženske

(gosposke ulice Št. 113 v Mariboru)

prodaja, ker se bo ta kupčija opustila, vse svoje blago ceneje, kakor je z izdelavanjem vred veljalo.

Cena:

Zimske suknje, poprej 30—40 f., zdaj le **15** do **22** f., najlepše.
Zimske hlače, poprej 9—14 f., zdaj le **5** f. **50** do **8** f.
Lahke gorénje suknje, poprej 15—20 f., zdaj le **8** do **12** f.
Črne salonske suknje, poprej 20—26 f., zdaj le **10** do **18** f.
Črne hlače, poprej 8—12 f., zdaj le **6** do **8** f.
Brezrokavniki (gilets), poprej 3—6 f., zdaj le **2** f. **50** do **4** f.

Otročja oblačila neverjetno cenó.

Za gospôje:

Črne kosmate janke, po 3 f. 20 kr. in draže, **črni kosmati plašči**, po 7 f. in više, **plašči za dež**, nepremočljivi 9 f. in več.

Častito občinstvo prosimo, naj se samo prepriča, da je temu res tako.

Spoštljivo

Schneider & Bettelheim.

Izdatelj in vrednik **Anton Tomšič.** Lastniki: **Dr. Jože Vošnjak in drugi.** Tiskar **Eduard Janžič.**